

पूर्वा कृषिदूत

प्रबोधनातून परिवर्तन... मासिक

देशी गोवंशाबद्दल वाढत असलेली
आस्था कौतुकास्पद

वर्ष १३ | अंक ७ | जुलै २०२२ | नाशिक

पाने ६४ | मूल्य रु. ३५/-

(प्रत्येक महिन्याच्या ५ तारखेला नाशिक एच.ओ.मधून वितरित केला जातो.)

- केवळ रासायनिक खतांचा वापर म्हणजे अन्नद्रव्ये व्यवस्थापन नव्हे!
- शेतीमालाचा हमीभाव म्हणजे एक मृगजळच...
- तापमान वाढ, बांबू लागवड आणि 'कार्बन क्रेडिट'
- चारा पिकांमधील विषारी घटकांचा जनावरांच्या आरोग्यावर होणारा दुष्परिणाम
- मधमाशीच्या डोळ्यांवरही केस कशासाठी ?

बसवंत गार्डन हे उत्तर महाराष्ट्रातील कृषीक्षेत्राशी संबंधित एक महत्वाचे केंद्र असून 'गांव समृद्ध तर देश समृद्ध' ही खूप महत्वाची विचारधारा आम्ही या ठिकाणी मांडली आहे. खेड्यापाड्यांचा विकास झाला तरच भारताचा विकास होणार आहे.

यातील दुसरी विचारधारा म्हणजे **गांव तेव्हाच समृद्ध होईल जेव्हा ते जलसमृद्ध असेल**. तिसरी विचारधारा म्हणजे **गांव तेव्हाच समृद्ध होईल जेव्हा फळभाज्यांवर प्रक्रिया होईल**.

भरघोस उत्पादन आल्यानंतर जर शेतीमालावर प्रक्रिया केली तरच गांव समृद्ध होणार आहे. या विचारांचा प्रसार व प्रत्यक्ष कृती करण्यासाठी **बसवंत गार्डन** मध्ये कृषी क्षेत्रातील विविध संकल्पना स्वतंत्रपणे मांडल्या आहेत. यातील प्रत्येक संकल्पनेला स्वतंत्र अस्तित्व असून त्याची एकत्रित मांडणी म्हणजे ग्रामीण भागासाठी एक आदर्श मॉडेल आहे.

या प्रकल्पाला भेट दिल्यास स्वयंपूर्ण 'आदर्श गांव-सेवरगांव'च्या प्रतिकृतीतून ग्रामीण भागातील आदर्श तशीच सर्वांगसुंदर जीवनपद्धती जाणून घेता येईल. तसेच उद्योग-व्यवसाय, प्रक्रिया उद्योग व मधमाशी पालनातून शाश्वत शेती आणि उद्योजकता विकास यासारख्या अनेक संकल्पनांविषयी माहिती एकाच ठिकाणी मिळू शकणार आहे. तरी या नाविन्यपूर्ण प्रकल्पाला आपण अवश्य भेट द्यावी आणि सुरु केलेल्या या उपक्रमाचा लाभ घ्यावा.

संपूर्ण कुटुंबासह व मित्रपरिवारासह अवश्य भेट द्या !

अंतरवेली फाटा, मुखेड, ता. निफाड जि. नाशिक
श्री. अविनाश पवार - ९९२२५ ०९६६८

(Miniature Village Model)

■ चिंतन

देशी गोवंशाबद्दल वाढत असलेली
आस्था कौतुकास्पद
डॉ. बी.बी. पवार । ४

■ संपादकीय

केवळ रासायनिक खतांचा वापर म्हणजे
अन्नद्रव्ये व्यवस्थापन नव्हे!
डॉ. भास्कर गायकवाड । ७

■ पायावरच्या गप्पा

शेतीमालाचा हमीभाव म्हणजे एक मृगजळच...
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । १०

■ नवी आशा ; नवी दिशा

पिकांच्या संतुलित अन्नद्रव्ये व्यवस्थापनासाठी
पाने आणि देठ परीक्षण
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । १३

■ मार्गदर्शन

खरीप पिकांमधील रोग नियंत्रणासाठी बीजप्रक्रिया
हर्षवर्धन मारकड । १६

■ संकीर्ण

बी-बियाणे विकत घेताना खूणचिड्डी महत्त्वाची
प्रा. अमोल खडके । १९

■ पीकपाणी

खरीप ज्वारीची लागवड
डॉ. दीपाली कांबळे । २०

■ विविधा

अंबाडीचे पीक ठरेल लाभदायी
प्रा. बी.एम. पाटील । २२

■ विशेष

तापमान वाढ, बांबू लागवड आणि 'कार्बन क्रेडिट'
अशोकराव देशमुख । २५

■ निगराणी

लिंबूवर्गीय पिकांमधील फळगळीचा बंदोबस्त
पल्लवी घुले । ३०

■ बीजसंरक्षण

अशी करा बियाण्यांची सुरक्षित साठवण
डॉ. सुरेश झांजरे । ३४

■ प्रबोधन

निरोगी जीवनशैलीसाठी हवे सेंद्रिय- जैविक कृषितंत्र
अस्मिता म्हात्रे- तुपे । ३९

■ पशु-आहार

चारा पिकांमधील विषारी घटकांचा
जनावरांच्या आरोग्यावर होणारा दुष्परिणाम
डॉ. शिल्पा मोडेकर (साळुंके) । ४१

■ पशु-आरोग्य

जनावरांचे पावसाळ्यातील
आजार आणि प्रथमोपचार
डॉ. गणेश काळुसे । ४३

■ शेळीपालन

पावसाळ्यात शेळ्यांची जपणूक गरजेची!
डॉ. अभिजित बाराते । ४६

■ दुग्धशास्त्र

जनावरांच्या दुधातील फॅट
वाढविण्यासाठी शास्त्रीय उपाय
डॉ. विजय कदम । ४९

■ दुग्धप्रक्रिया

खवा निर्मितीचे सुधारित तंत्र
प्रा. स्नेहल लोखंडे । ५२

■ अन्नतंत्र

मक्यापासून बनवा उपयुक्त पदार्थ
धनश्री थोरात । ५४

■ भू-विज्ञान

जमिनीची धूप होण्याची कारणे
आणि त्यावरील उपाय
प्रा. शरद पवार । ५५

■ आरोग्यसंपदा

कोबीमध्ये असतात अनेक उपयोगी अन्नघटक
(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । ५९

■ मधुवार्ता

● मधमाशीच्या डोळ्यांवरही केस कशासाठी ?

● मधमाशी फुलांची निवड कशी करते ?

(सौजन्य : 'पूर्वा कृषिदूत' परिवार) । ६१/६२